

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огіска
Історичний факультет
Кафедра політології та філософії

Силабус обов'язкового освітнього компоненту загальної підготовки
«Основи громадянського суспільства»

Галузь знань:		01 Освіта	
Спеціальність:		017 Фізична культура і спорт	
Освітньо-професійна програма:		Тренер з видів спорту	
Рівень вищої освіти:		перший (бакалаврський)	
Статус дисципліни:		обов'язковий освітній компонент загальної підготовки	
Мова викладання:		українська	
Науково-педагогічний працівник:		ПІБ:	Грубі Тетяна Вікторівна
		Посада:	Доцент кафедри політології та філософії
		Науковий ступінь:	Кандидат соціологічних наук
		Телефон:	097 457 55 99
		E-mail:	biletsky.tatiana@kpnu.edu.ua
		Робоче місце:	навчальний корпус №2 (вул. Татарська, 14), кафедра політології та філософії.
		Профайл викладача:	https://politkaf.kpnu.edu.ua/vinnichuk-olha-vasylivna/ https://orcid.org/0000-0002-8844-5842 https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=wpHz_KIAAAAJ https://www.webofscience.com/wos/author/record/HNS-2682-2023
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/user/profile.php		
Консультації	Грубі Т. В.	Вівторок – 15.00.-16-20; Четвер – 15.00.-16-20.	Аудиторія 1-Б (кабінет кафедри політології та філософії), (вул. Татарська, 14).
Анотація до курсу	Навчальна дисципліна забезпечує формування й удосконалення загальних та фахових компетентностей майбутніх фахівців у галузі освіти, засвоєння та оволодіння ними теоретичними знаннями та практичними навичками критично оцінювати актуальні проблеми сучасного громадянського суспільства, умови та чинники його виникнення, специфіку формування громадянського суспільства в сучасній Україні; осмислювати соціокультурні та політичні процеси в українському суспільстві та державі, особливості міжнародних суспільно-політичних взаємодій, місце і статус України в сучасному світі; аналізувати соціально-політичні явища і процеси, які представлено у масовій свідомості, публікаціях у ЗМІ та в соціальних Інтернет-мережах, їх обґрунтованість з точки зору сучасних соціальних наук; знаходити пояснення проблемам соціальної, громадсько-політичної та професійної діяльності в закономірностях функціонування громадянського суспільства, а також розуміти місце та роль громадянина в сучасній демократичній країні.		
Мета та цілі курсу	Метою курсу є ознайомлення зі змістовими характеристиками громадянського суспільства та його інститутами, огляд основних теоретико-методологічних підходів до аналізу громадянського суспільства, визначення його структури, функцій та основних моделей, аналіз взаємовідносин між громадянським суспільством та державою, оцінка стану та перспектив розвитку громадянського суспільства в Україні.		
Методи навчання	Усне опитування, тестування, вирішення проблемних ситуацій, виконання творчих завдань, створення презентацій навчального матеріалу, аналіз виконаної роботи.		
Формат курсу	Стандартний курс (очний, заочний із застосуванням дистанційних технологій навчання).		
Результати навчання	За результатами вивчення освітнього компонента «Основи громадянського суспільства» в здобувачів ОС «бакалавр» формуються наступні <i>програмні результати навчання</i> : ПРН 01 – здійснювати аналіз суспільних процесів в сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем. ПРН 04 – показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення. ПРН 20 – використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.		

	ПРН 22 – знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні необхідному для формування нетерпимості до корупції та прояву недоброчесності поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх у професійній діяльності. <i>Завдання дисципліни:</i> - сформулювати у здобувачів вищої освіти спеціальності 017 Фізична культура і спорт загальні та фахові, компетентності, які визначені освітньо-професійною програмою «Тренер з видів спорту»; - опанувати навчальний матеріалом навчальної дисципліни на відповідному рівні.		
Компетентності:	Відповідно до освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» формуються: <i>Загальні компетентності:</i> ЗК 01- здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК 02 – здатність реалізовувати свої права та обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного суспільства) та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 09 – навички міжособистісної взаємодії. ЗК 13 – здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких проявів не доброчесності.		
Пререквізити	Освітні компоненти, базові знання яких та результати навчання необхідні здобувачу вищої освіти для успішного навчання та опанування компетентностями дисципліни «Основи громадянського суспільства» - «Історія та культура України».		
Пореквізити	Набутті теоретичні знання практичні вміння та навички з освітнього компонента опанування якими можуть бути використані під час вивчення таких навчальних дисциплін, як: «Соціологія фізкультури і спорту», «Управління в сфері фізичної культури і спорту».		
Обсяг і ознаки курсу	Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
	Рік навчання/ рік викладання	2-й рік	3-й рік
	Семестр вивчення	IV семестр	VI семестр
	Кількість кредитів ЄКТС	3 кредити	3 кредити
	Загальний обсяг годин	90 годин	90 годин
	Кількість годин навчальних занять	30 годин	12 годин
	Лекційні заняття	16 годин	8 годин
	Практичні заняття	-	-
	Семінарські заняття	14 годин	4 години
	Лабораторні заняття	-	-
	Самостійна та індивідуальна робота	60 годин	78 годин
	Форма підсумкового контролю	залік	залік
Технічне й програмне забезпечення /обладнання	Вивчення освітнього компонента не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання проектора й ноутбука / персонального комп’ютера для створення презентацій. Можливе застосування MOODLE.		
Політики курсу	Академічна доброчесність. Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату. Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1LIOReajanExMEEnG2DvgdaFNACYWU00UL/view) та Положенням про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам’янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQSiMUozdmc2Ti0xY3MzMS1hbjlXLVVQSDZmNjU4/view?resourcekey=0-WAE6ceQQzhHelYoJoPZ3Kg). Відвідування занять. Очікується, що здобувачі освіти відвідають усі лекційні та практичні заняття. Здобувачі освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі освіти зобов’язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених навчальною дисципліною. Під час відвідування всіх видів занять і консультацій очікується дотримання Правил внутрішнього розпорядку Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка(https://drive.google.com/file/d/1kXGZVxEIcG0Cmy33EvqF2c2E7hGHUrT8/view), Положення про організацію освітнього процесу в Кам’янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view) та етичних норм поведінки		

	Неформальна освіта. Визнання результатів навчання окремих тем курсу шляхом неформальної/інформальної освіти здобувачами вищої освіти регламентується Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view). Для пошуку рекомендованої літератури здобувачі можуть послуговуватися бібліотекою університету, фахових кафедр та інтернет-ресурсами. Здобувачі заохочуються до використання літератури, якої немає з-поміж рекомендованої. Креативна ініціатива здобувача вищої освіти підтримується.								
Схема курсу	Тема 1. Суспільство як складна система, основні соціальні інститути. Тема 2. Держава як політична організація суспільства. Тема 3. Форми державного правління та устрою Тема 4. Демократія та її роль в утвердженні механізмів функціонування громадянського суспільства. Тема 5. Громадянське суспільство: сутність та функції. Тема 6. Теорія громадянського суспільства в світовій політичній думці. Тема 7. Моделі громадянських суспільств. Основні підходи до розуміння громадянського суспільства. Тема 8. Структурні елементи та функції громадянського суспільства. Тема 9. Інститути громадянського суспільства. Тема 10. Нація та громадянське суспільство Тема 11. Права людини як цінність громадянської культури Тема 12. Особливості реалізації антикорупційної політики в умовах громадянського суспільства. Механізми громадянського контролю в Україні.								
Форми та методи оцінювання	Поточне та контрольне оцінювання здобувачів вищої освіти спеціальності 017 Фізична культура і спорт ОС «бакалавр» здійснюється із використанням таких форм та методів: усне опитування, тестування, вирішення проблемних ситуацій, виконання творчих завдань, створення презентацій навчального матеріалу, аналіз виконаної роботи, модульна контрольна робота, індивідуальні завдання, залік.								
Система оцінювання результатів навчання	Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь здобувачів вищої освіти відбувається у формі поточного, проміжного та підсумкового видів контролю відповідно до Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKuf/view. - Поточний контроль здійснюється на кожному занятті в межах змістового модулю, має навчальний характер, може проводитися в формі усного (письмового) опитування, співбесіди, виконання практичних та тестових завдань. - Проміжний контроль здійснюється з метою перевірки рівня засвоєння теоретичного і практичного матеріалу змістових модулів у формі модульної контрольної роботи. - Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Розподіл балів, які отримують студенти: <table><tr><td>Поточний контроль</td><td>Модульна контрольна робота</td><td>Самостійна робота</td><td>Підсумкова оцінка залік</td></tr><tr><td>45 балів</td><td>45 бали</td><td>10 балів</td><td>100 балів</td></tr></table>	Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Самостійна робота	Підсумкова оцінка залік	45 балів	45 бали	10 балів	100 балів
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Самостійна робота	Підсумкова оцінка залік						
45 балів	45 бали	10 балів	100 балів						
Критерії оцінювання результатів навчання	Оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view), «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (зі змінами та доповненнями) (https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKuf/view) В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Положення про дистанційне навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (https://drive.google.com/file/d/1c--sYRfDI_iAT7L766LprKB-x9GGKaEy/view).								
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Рекомендована література. Основна - Віннічук О., Маркітанов В., Чабанов В. Вплив е-технологій на формування взаємовідносин влади та громадян в сучасній Україні. <i>Політикус</i>. Науковий журнал. 2021. Вип. 4. С. 20-26. - Громадянське суспільство: курс лекцій / уклад. Т. М. Борко. Миколаїв : МНАУ, 2023. 153 с. - Громадянське суспільство України: політика сприяння тазалучення, виклики та трансформації : аналіт. доп. / В. М. Яблонський та ін. ; за ред. О. А. Корнієвського, Ю. А. Тищенко, В. М. Яблонського. Київ : НІСД, 2019. 112 с. - Громадянське суспільство в Україні : сучасний стан, виклики, стратегія модернізації : монографія. У 2-х т. Т. 1. Загальнотеоретичні та конституційно-правові аспекти розвитку громадянського суспільства в Україні / за ред. Ю. С. Шемшученка, О. В. Скрипнюка. Київ :								

Юридична думка, 2018. 676 с.

5. Грубі Т. В., Чистяков С.А. Cancel culture як соціальна практика у системі сучасних політичних відносин. Габітус: науковий журнал з соціології та психології. Тематична рубрика: соціальні структури та соціальні відносини. Вип. 60. 2024. С.11-15. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-5208>.

Допоміжна

1. Андерсон Б. Уявлені спільноти. Міркування щодо походження й поширення націоналізму. / Пер. з англ. К.: Критика, 2001. 272 с.

2. Аристотель. Політика. К.: Основи, 200. 239 с.

3. Беллами Р. Три моделі прав і громадянства. Лібералізм: антологія. К.:Смолосип. 2002. с. 974 – 997.

4. Віннічук О. В., Білецька Т. В. Психологічні аспекти в політичній рекламі: український досвід. Вісник Національного університету оборони України. 2021. Вип. 58 (5), С.41-47. URL: <http://visnyk.nuou.org.ua/article/view/224404>

5. Віннічук О., Маркітантов В., Чабанов В. Вплив е-технологій на формування взаємовідносин влади та громадян в сучасній Україні. *Політикус*. Науковий журнал. 2021. Вип. 4. С. 20-26.

6. Головатий М. Демократія: історія, теорія, практика : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. та аспірантів-політологів / М. Ф. Головатий. К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 230 с.

7. Громадянська освіта: теорія і методологія навчання / Т. Асламова, Т. Бакка, В. Бортніков, Т. Гінетова та ін. Київ : Вид-во «ЕТНА-1», 2008. 174 с. http://sites.znu.edu.ua/interactiv.edu.lab/Posibnyky/TTG_main.pdf.

8. Грубі Т. В., Жаровська О. П. Деонтологічні засади громадянського виховання учнів старших класів на основі національних традицій. Наука і техніка сьогодні. (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»): Журнал. 2022. № 11(11). С. 85-95. [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-11\(11\)-85-94](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-11(11)-85-94).

9. Грубі Т.В., Купчишина В. Ч. Особливості формування етнополітичної культури сучасної України. Вчені записки : науковий збірник Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. Серія : Психологія. Том 35 (74) № 1 2024. С. 55-61. DOI <https://doi.org/10.32782/2709-3093/2024.1/10>

10. Доморослий В. Основи демократії (для студентів неспеціальних факультетів усіх форм навчання) : навчальний посібник. Умань : ВВЦ «Візаві», 2021. 158 с.

11. Жадан І. Громадянська компетентність: соціальні очікування і реальі : монографія / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної соціальної та політичної психології. Кропивницький, 2022. 110 с.

12. Карась А. Філософія громадянського суспільства в класичних теоріях і некласичних баченнях: Монографія. Київ; Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. 520 с.

13. Колодій А. На шляху до громадянського суспільства. Львів: Червона калина. 2002. 276 с.

14. Купчишина Валентина, Грубі Тетяна Медіаосвіта як складова освітнього процесу. Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогічні науки. Том 34 № 3 (2023). С. 183-201.

15. Маркітантов В. Безпосередня демократія: можливості реалізації в сучасних умовах. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка* : зб. за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів: вип. 13, у 3 т. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2014. Вип. 13. Т. 1. С. 31-33.

16. Маркітантов В. Органи місцевого самоврядування як елемент політичної структури громадянського суспільства. *Становлення громадянського суспільства: європейський досвід та українські реальі* : зб. матеріалів науково-теоретичної конференції. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. С. 25-28.

17. Мірошніченко В.І., Грубі Т.В. Патріотичне виховання молоді в контексті організації виховного процесу у військовому ліцеї. «Перспективи та інновації науки» (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина») № 7(41) 2024. С. 377-389. DOI [https://doi.org/10/5205812786-4952-2024-7\(41\)-377-388](https://doi.org/10/5205812786-4952-2024-7(41)-377-388).

18. Мірошніченко В. І., Грубі Т. В. Урахування толерантності у формуванні громадянської компетентності студентів технічного коледжу. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки, 2024. Вип. 213. С. 52-56. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-213-52-56>.

19. Основи демократії. Права людини та їх забезпечення в умовах суспільних змін : навч. посібн. / О.В. Філонов, В.М. Субботін, В.В.Пашутін, І. Я. Тодоров. Київ : Знання, 2006. 215 с.

20. Скрипнюк О. Демократія: Україна і світовий вимір (концепції, моделі та суспільна практика). Київ : Логос, 2006. 368 с.

21. Угрин Л., Щурко О. Громадянська компетентність в умовах сучасної демократії. *Політикус*. 2021. Вип. 6. С. 73-78. <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/14726/1/Uhryn.pdf>.

22. Цветков В. Демократія і державне управління: теорія, методологія, практика: монографія / НАН України, Інститут держави і права ім. В. М. Корецького. Київ : Юридична думка, 2007. 336 с.

	23. Vadym Torichnyi, Tetiana Biletska, Oleksandr Rybshchun, Dmytro Kupriyenko, Yurii Ivashkov and Artem Bratko Information and propaganda component of the russian federation hybrid aggression: conclusions for developed democratic countries on the experience of Ukraine // Trames, 2021. 25(75/70). P. 373-386. 24. Vadym Markitantov, Olga Vinnichuk, Tetiana Grubi, Oleksandr Rybshchun, Vasyl Chabanov (2024) Global trends in world politics as a limitation of the foreign policy maneuvers of the state. Research Journal in Advanced Humanities. 2024. Volume 4. Issue 1. Pages 156-167.
Локація	Згідно з розкладом https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/